

AGMON VAN DER VEEN

Expressieve vormtaal met een uitgesproken zeggingskracht

"In het werk van Agmon van der Veen onderkent men een typisch naoorlogse vrijheidsdrang in expressieve vormtaal met een uitgesproken zeggingskracht. In zijn thematiek zijn twee onderwerpen prominent aanwezig: portretten en zogenoemde 'witte landschappen'. De portretten verbeelden vaak de immense dramatiek, die mensen met zich mee kunnen dragen. Van een totaal andere wereld lijken de witte woestijnlandschappen, waarin het wit zorgt voor een gedempte stilte, waarmee een verlangen naar die schoonheid zowel wordt toegedekt als geopenbaard. Met Agmon van der Veen heeft Almere een kunstenaar van internationale allure, die zich nog steeds internationaal manifesteert."

Drs. Christine van Stralen

Virtuoos werk

Dramatisch, absurdistisch, kleurig en vitaal.

Tijdens zijn vijftigjarige creatief werk heeft Agmon nooit de traditionele schildersinstrumenten - penseel, potlood, kwast, doek en verf - opgegeven. Hij heeft nooit de schilderkunst verlaten om zijn emotionele en conceptuele wereld te uiten. Agmon schept een dualistische link tussen hemzelf en het doek, waarbij hij de buitenwereld observeert en vasthoudt. De buitenwereld neemt hij waar door zijn gevoelens en emoties die zonder voorafgaande meditatie spontaan tijdens het werkproces verschijnen (de zogenaamde "stroom van bewustzijn"). Hij "takes the line for a stroll" (de lijn gaat wandelen) in Paul Klee's woorden. Van een punt naar een lijn en van een lijn naar een vorm en van een vorm naar een vlek. Zijn symbolisme is suggestief en gesloten. De krachtige emotionele expressie is gedurfd en nadrukkelijk aanwezig als in de fauvistische taal van Matisse en zijn opvolgers. Zijn beladen expressionisme is niet ontwikkeld tot hoekige vormen. Hij blijft bij de ronde lijn die levenslust en liefde uitstraalt. Agmon blijft een levensgenieter, houdend van mensen, houdend van vrouwen. Ondanks de harde klappen in zijn leven heeft hij zijn gevoel van bewondering voor het levensmysterie en zijn liefde voor de mens niet verloren. Hij blijft de intense schoonheid van de wereld bewonderen, zowel de uiterlijke als de innerlijke.

Zijn beladen expressionisme is niet ontwikkeld tot hoekige vormen. Hij blijft bij de ronde lijn die levenslust en liefde uitstraalt.

Periodes en ontwikkeling

Agmon van der Veen's werk kan in vijf periodes ingedeeld worden, gebaseerd op essentiële veranderingen in zijn artistieke stijl:

1 De eerste periode kan de "Post Bezalelperiode" genoemd worden. Hierin bevinden zich twee fases: de figuratieve expressionistische stijl ("Familie in de Woestijn" en "Figures in black cylinders") en later een abstract kubisme ("The eternal Jew").

Olieverfschilderijen, geschilderd in lagen die een indrukwekkende structuur creëren met sterke introverte kleuren onder een doorzichtige bruinrode kleurvariant, die het schilderij dempen, waardoor een mysterieuze sfeer ontstaat. Wij zien een diversiteit aan composities. Ze zijn fascinerend en dynamisch en maken op de kijker een schitterende complexe expressieve indruk.

2 De tweede periode - in Beer-Sheva: Hier ontstaan schilderijen als "A girl in green", "Women in a window", "Nude in red and green". De volumineuze figuren zijn beïnvloed door de Japanse schilderkunst in een semi-figuratieve kubistische stijl, geïnspireerd door de oorlogen in Korea en Vietnam. De bruine kleuren verdwijnen en de basis van rood, blauw en primair groen verschijnt op de grote draagvlakken. De composities zijn fascinerend door hun vaste afstanden en door de omvang van de figuren, maar ook door de figuratieve tint die geïntroduceerd is in deze basisvormen.

3 De houtskool tekeningen. Hoewel een stijl op zich vormen, blijven ze toch verwant aan zijn olieverschilderijen. Zijn houtskooltekeningen zijn figuratieve, expressieve afbeeldingen van mensen of dieren: een duif, een vrouw, kinderen. Vervaardigd met een accurate tekentechniek in een schematische compositie, met ritmische bewegingen van een trefzekere hand die de houtskooltechniek beheerst en objecten creëert met een harmonieuze hechte textuur. In de loop der tijd voert hij spanningsvelden op tot een abstract niveau.

4 Tel-Aviv periode. In die periode maakt Agmon een doorbraak met een unieke stijl: impressionistische/ expressionistische abstractie. De stijl is kenmerkend door de veelomvattende streken van de kwast, punten en lijnen als bij de Pointillisten (Seurat, Signac). In fauvistische kleuren creëert hij een lyrische textuur van diep donkere schaduwen met een spontane schetsvariatie. Herinneringen aan kinderjaren, landschappen tegen een donkere achtergrond en het onheil van niet voorspelde verwachtingen weerspiegelen een zeer donkere periode van de mensheid. In deze serie schilderijen zijn nummers en letters gebruikt die gekerfd staan in de armen van de slachtoffers, nummers die getatoeëerd zijn en die terug doen denken aan een tijd die ons niet veel heeft geleerd. Deze schilderijen, die uitbarsten in emotie, vormen zijn afrekening met verdrongen herinneringen. Toch blijft hij een kunstenaar met een breed ontwikkeld sociaal gevoel voor de mensheid, waarbij hij een lyrische distantie weet te bewaren, ondanks de stortvloed van emoties, symbolisch uitgevoerd door vormen, kleur, vlekken en lijnen in de eeuwenlange traditie van de schilderkunst.

De laatste periode

5 De Nederlandse periode kunnen wij in drieën onderverdelen:

- Landschappen in witte kleuren getiteld "Wit Woestijn".
- Abstracte zwart-wit pentekeningen met vlekken of vierkante variaties als verwijzing naar het landschap.
- En als derde: -voortekens van zijn tegenwoordige stijl - schilderijen op grote doeken, bruisend van de expressie. Gedaantes met open mond, snakkend naar lucht, starend naar de leegte. Expressieve werken zoals de echo van de vermaarde schilder James Ensor. Angstaanjagende gedaantes, afschuwelijk en lelijk, vermoeiend glimlachende maskers van de clown. Het is Agmon gelukt om een omgekeerde reactie op het tragische bestaan van de mensheid op te wekken, door de kijker door de intensiviteit van kleuren en vormen naar de macabere komedie te verplaatsen.

De Nederlandse periode

White Desert

Wit Woestijn

Witte woestijnlandschappen, waarin het wit zorgt voor een gedempte stilte, waarmee een verlangen naar die schoonheid zowel wordt togedekt als geopenbaard.

Existential Grotesque

Menselijk landschap

Schilderijen op grote doeken, bruisend van de expressie. Gedaantes met open mond, snakkend naar lucht, starend naar de leegte. Expressieve werken zoals de echo van de vermaarde schilder James Ensor. Angstaanjagende gedaantes, afschuwelijk en lelijk, vermoeiend glimlachende maskers van de clown. Het is Agmon gelukt om een omgekeerde reactie op het tragische bestaan van de mensheid op te wekken, door de kijker door de intensiviteit van kleuren en vormen naar de macabere komedie te verplaatsen.

Ik leef tussen de mensen

Agmon van der Veen over zichzelf

Ik ben een praktizerend kunstenaar. Door mijn hele leven bezig te zijn met kunst is het mij nooit gelukt te ontvluchten aan gedaantes voortvloeiend uit menselijke gezichten.

Het is mij zelden gelukt om uit mijn gevoelens en levenservaring op te stijgen naar het verlangde, weggelegd in de hoop op de ontmoeting met een betere wereld die zo ongrijpbaar ver weg is; ondanks dat blijf ik continu bezig met deze illusie te volgen.

Alhoewel ik met de dageraad weer opsta en weer word aangetrokken door beeldende visioenen die mij beheksen en die tussen mij en tussen de realiteit van mijn verleden steeds weer opdagen, scheidt het mij het onvermogen om te communiceren zoals meerdere mensen, in de normale omgang.

Het zijn de gezichten, de spanningsvelden, het noodlot en het lot dat ons begeleid, tot in de eeuwigheid. Het is schijnbaar moeilijk om de juiste weg te vinden, zodat wij tekort schieten in de jaren die ons zijn gegeven om serieus het moeilijke te accepteren, dat we allemaal mensen zijn, dat we elkaar nodig hebben.

Ik leef tussen de mensen, in mijzelf ingesloten en de cirkel wordt steeds benauwder.

Ik probeer tevergeefs te communiceren. Juist hier ligt de bron van mijn werk. De schreeuw van eenzaamheid galmt naar verre streken, oneindig, tijdloos. Voor mij is het licht in de tunnel verduisterd, weggevaagt in de mist. Dit is mijn werk. Deze stemmen, deze gezichten, deze mensen uit het verleden en die mij nu omringen, hopeloos zoekend naar houvast.

De
spannende
combinatie
van
Impressionis
me en
abstract
Fauvisme.

CV

1932 Amsterdam

1947 Emigratie naar Israël

1951 Kunstacademie

Jeruzalem

Mede oprichter van
kunstenaren verenigingen in
Nederland en Israël

Docent aan diverse instituten

2008 Ere lid International
Academy of professionals

Prijzen

1956-58 Negev Artist prijs

1961 Helena Rubenstein
Stipendium en Sharet fund

Publicaties

2010 Agmon van der Veen's
Work and contemplation

Agmon van der Veen

Zijn plaats in de Kunstgeschiedenis

Agmon vertegenwoordigt een belangrijke etappe in de ontwikkeling van een expressionistische stijl in de Israelische kunst. Dat is geen anachronisme. Hij is er in geslaagd een innovatieve stijl te ontwikkelen door de spannende combinatie van Impressionisme en abstract Fauvisme. Het is niet alleen vernieuwend voor de Israëlische kunst, maar voor de hele kunstwereld. De kunst van Agmon geeft op expressieve wijze een confrontatie van de mens met de duisternis van het heelal weer. Door middel van zijn werk verlicht hij het leven en geeft ons een houvast. In tegenstelling tot Bergin en Kirkegaard strijdt hij tegen de duisternis en de somberheid en tracht het theater van het leven te verlichten met vreugde en optimisme.